

KRISTUS I CENTRUM

- et åbent fællesskab hvor alle er på vej

Kirke på vej praksisser 2

Peter Tingleff

Kristus i centrum

- et åbent fællesskab hvor alle er på vej

PETER TINGLEFF

Peter Tingleff

Kristus i centrum - Et åbent fællesskab hvor alle er på vej
Kirke på vej praksisser 2

Kirke på vej, Roskilde Stift, 2022

www.kirkepaavej.dk

Det er ikke tilladt at kopiere eller publicere noget af indholdet i dette hæfte uden tilladelse fra forfatteren eller Kirke på vej.

Layout: Peter Tingleff

Fotos: Søren Kjeldgaard (forord), Bo Nygaard Larsen (s 4), Pixabay (s 7, 8, 12), Rune Hansen (s 6, 11), Andreas Brandrup Elkjær (s 17, 18, 19). Øvrige: Kirke på vej.

Tryk: Laser Tryk

Forord

Kirke på vej startede i 2011 som et projekt under Roskilde Stift. Formålet er at udvikle og eksperimentere med nye former for kirke udenfor de almindelige kirkelige rammer. Projektet har også en forening med samme formål, der dækker hele landet.

For at nå det formål har vi arbejdet med forskellige praksisser. En af dem er at forme fællesskaber, der er åbne for alle uanset baggrund, holdninger og meninger, men som samtidig har Kristus som centrum.

Dette hæfte beskriver nogle af de erfaringer, vi har gjort med denne praksis.

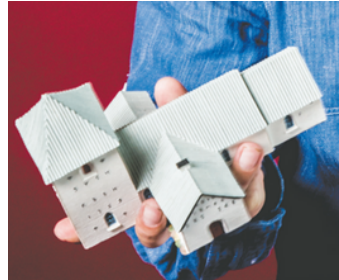
Peter Tingleff er sognepræst og projektleder for Kirke på vej.

En spændende opgave

Som enhver anden generation af kristne har vi en spændende opgave foran os. Vi må med en blanding af taknemmelighed og kritisk sans forholde os til den kirke, vi har fået givet af tidligere generationer og spørge os selv, hvad vi ønsker at give videre til de kommende generationer.

Opgaven har tre elementer i sig.

- vi må først blive opmærksomme på den kirke, vi har fået overleveret. Hvad er der at være taknemmelig for? Hvad kan man stille spørgsmålstejn ved?
- dernæst må vi se tilbage på teksterne fra det nye testamente og lytte os ind på, hvad det oprindelige formål med kirken var. Hvad var kernen og hovedbudskabet?
- endelig må vi forholde os til den tid, vi er kirke i og spørge: Hvordan kan kernen i det at være kirke komme til udtryk i vores tid?

Kristus som kernen

Disse spørgsmål sætter mange tanker i gang, og det er ikke nogen let proces. Hurtigt vil det dog stå klart, at kernen i den oprindelige kirke må være Kristus. Det er ham, der er centrum, hoved, igangsætter, kraften og selve indholdet. Det er budskabet om ham og hans opstandelse fra de døde, der former den tidlige kirke.

Spørgsmålet er, hvad det budskab betyder ind i den virkelighed, vi lever i. Hvordan kan vi være kirke på en måde, der både er tro overfor det oprindelige formål og samtidig have en form og et indhold, mennesker i dag kan forbinde noget med?

**Hvordan kan vi være kirke på en måde, der både er tro
overfor det oprindelige formål
og samtidig have en form og et indhold,
mennesker i dag kan forbinde noget med?**

Kirke på vej

Det er i virkeligheden dette arbejde, vi har kastet os ud i med Kirke på vej. Vi har fået lov til – inden for folkekirkens rammer – at have et frirum til at eksperimentere med disse spørgsmål.

En af de ting, som har været spændende og lidt angstprovokerende på samme tid, har været at forlade kirkerummet for at opdage, hvordan kirke kan opstå mange andre steder. For det stiller nogle meget grundlæggende spørgsmål om, hvad det hele går ud på.

Når vi ikke har kirkerummet og liturgien til at hjælpe os, hvad er så kernen i kristendommen? Hvordan praktiserer vi det i dag? Og hvordan kan vi være sammen om det?

At plante et kors

Jeg havde for nogle år siden en spændende samtale med en feltpræst, der sagde noget, jeg har haft i baghovedet siden da. Han fortalte, at de ikke havde noget kirkerum i lejren i Afghanistan, så det han gjorde, når de skulle samles til gudstjeneste, var at udpege et bestemt sted i lejren, hvor der var stille og roligt. Når folk så var samlet, plantede han et stort trækurs i midten af forsamlingen, og dermed var der pludselig et 'kirkerum' midt i lejren. En simpel, men kraftfuld handling.

For mig har det været med til at skabe forståelse for, hvad det vil sige at være 'kirke på vej'. At 'kirke' er noget, vi kan tage med os, og at det kan opstå alle vegne. Men det kræver samtidig, at der er nogle, der 'planter et kors i midten'. At der er nogle, der definerer, hvad det er, vi er samlet omkring. Når man gør det, bliver det til gengæld ikke så vigtig, hvem samlingen består af, eller hvilken tro eller livsførelse, de måtte have.

Åbent fællesskab med tydeligt centrum

Overalt, hvor Jesus kom frem, myldrede folk til. Nysgerrige, skeptikere, overgivne efterfølgere samt dem, der ledte efter fejltrin hos ham. En god blanding af mennesker med vidt forskellige baggrunde og bevæggrunde til at være der.

Men de var der alligevel alle pga. én ting: de var optaget af, hvem Jesus var. De ville høre mere. Se mere. Finde ud af, hvad det havde af betydning for deres liv. Mange af dem fulgte ham endda fra sted til sted. Indbyrdes havde de ikke meget andet til fælles end, at de var optaget af denne mærkelige, udfordrende og interessante mand.

Det var et fuldstændigt åbent fællesskab. Alle kunne være med. Men centrum for det hele var klart for enhver.

For mig er det et spændende og udfordrende billede på, hvad kirke kunne være. Et åbent fællesskab af mennesker, der på hver sin måde er optaget af og nysgerrig på, hvem Jesus er.

Udfordringen for os i dag er naturligvis, at Jesus ikke fysisk er til stede længere. Så hvad gør man så for at 'plante korset', som feltpræsten udtrykte det?

Praksisser

Vi har i Kirke på vej prøvet os frem med dette, og vi er stadig på vej. En af nøglerne har været at fokusere på praksisser frem for at fokusere på holdninger og meninger. Vores erfaring er, at det gør det muligt at have åbne fællesskaber samtidig med, at der er et tydeligt fokus på Kristus.

Lukkede eller åbne fællesskaber

Antropologen og missiologen Paul Hiebert har beskrevet, hvordan man på forskellige måder kan definere fællesskaber - og dermed også kristne fællesskaber (Anthropological Reflections on Missiological Issues, 1994, pp. 107ff).

Hvis man definerer et fællesskab på baggrund af holdninger og meninger til f.eks. lærespørgsmål eller etiske og moralske synspunkter, kalder han det for 'bounded set'. Det, der her afgør, om man hører til bliver, om man lever op til rækken af definerede meninger, synspunkter eller levemåder.

Denne tankegang er opskriften på lukkede fællesskaber, men

Hiebert beskriver også en anden måde at definere et fællesskab på (centered set), som i vores kontekst er meget mere interessant.

Fælles centrum

Man kan nemlig definere et fællesskab ud fra relationen til et fælles centrum. F.eks. kan en gruppe søskende være defineret ved, at de relaterer til samme mor. De kan være meget forskellige i viden og livsstil, men stadig være orienteret mod det samme centrum.

Når vi taler om kirke, betyder det, at mennesker med meget forskellige viden og livsførelse kan høre sammen, når de orienterer sig mod Kristus. På den måde kan der opstå en måde at være kirke på, hvor alle er på vej, men hvor der samtidig er et tydeligt centrum.

Det har været en stor hjælp for os at tænke på den måde i vores arbejde med at forme åbne fællesskaber med Kristus som centrum.

Det åbner op for, at alle kan være med. Vi er alle 'på vej' i det at lære ham bedre at kende og finde ud af, hvad det betyder for vores liv.

Vi mener ikke en masse om, hvordan andre skal forstå det, men forsøger at vandre sammen i en række praksisser, der åbner os mere for, hvem han er, og hvad det eventuelt har af betydning i vores liv.

Praksisser for åbne fællesskaber med Kristus i centrum

En af de vigtigste praksisser for os har været 'Ordet på bordet'.

Ordet på bordet

- Del en bibeltekst rundt og forklar deltagerne, hvad der skal ske
- Bed alle deltagerne om at standse ved én ting i teksten, der gør indtryk på dem. Noget der vækker undren, glæde, overraskelse, irritation, en 'aha'-oplevelse, en tanke, tro, eller lignende
- Få to til at læse teksten op
- Gå sammen to og to. Hver deltager fortæller den anden, hvad man er standset op ved, og hvilke tanker det har medført. Den anden lytter ind, men kommenterer ellers ikke.
- Efter nogle minutter vender alle tilbage til kredsen. En efter en fortæller deltagerne, hvad man har hørt den anden sige.

Der er mange fine ting ved denne øvelse, som er nærmere beskrevet i hæftet 'Ordet på bordet'.

Det frugtbare ved praksissen er, at alle får mulighed for at udtrykke lige præcis det, de vil, uden at det bliver korrigeret. Samtidig er der et fælles centrum i en beretning om Jesus fra det Nye Testamente.

Det giver alle mulighed for at forholde sig til ham – ikke på en teoretisk måde, men i en lytten efter, hvor beretningen rører ved noget i en. Alle øver sig i at blive opmærksomme på det og dele det med andre i en anerkendende og lyttende atmosfære.

Vi har praktiseret denne øvelse mange forskellige steder – f.eks. på en aftenskole, blandt konfirmander, i et menighedsråd og i et fællesskab af business-kvinder.

Det virker overraskende godt nærmest alle steder. Forudsætningen er naturligvis, at der er skabt en tryk og naturlig ramme for det.

Taknemmelighedsrunde

En anden og mere simpel praksis, vi bruger, er at have en taknemmelighedsrunde.

Ofte sker det i starten af en samling og bevirker, at alle i løbet af få minutter har fået sagt noget meningsfyldt i fællesskabet. Samlingen kan bestå af mennesker, der ikke kender hinanden endnu, eller den kan bestå af et mere fast fællesskab. Det kan være mennesker, der er vant til at tale om Gud eller mennesker, for hvem det er en fremmed ting at gøre. Gerne en god blanding.

Hvordan lave en 'taknemmelighedsrunde'?

- Fordel billedkort på et bord
- Bed folk tage et kort, der udtrykker noget, de er taknemmelige for.
- Alle siger på skift deres fornavn, viser kortet frem og fortæller, hvad de er taknemmelige for.

Taknemmelighedsrunden bevirker, at rummet fyldes med taknemmelighed, og det er med til at sætte retning på resten af samlingen. Hvor det er naturligt, kan man slutte af med at sige, at det i virkeligheden er en slags bøn, vi har praktiseret sammen. En takkebøn. Man kan lade der være lidt stilhed og opmuntre folk til indeni sig selv (eller højt) at lade den taknemmelighed, de er fyldt af, gå videre til Gud.

Variation:

Brug billedkortene på samme måde og spørg: hvad længes du efter? Øvelsen foregår på samme måde og kan ligeledes forstås som en slags bøn.

Taknemmelighed

Kreative stationer

Vi har til større samlinger ofte en eller flere kreative stationer, der tjener samme formål. Det kan fx være en bønne-væg, hvor man kan skrive en bøn til Gud. Der kan være et sted, man tænder lys og udtrykker noget bestemt på den måde. Det kan være et kors, hvor man kan lægge sten ned for at udtrykke, at man giver sin byrde til Gud. Der er masser af muligheder. Men ideen er at gøre det frit for enhver, hvordan man vil bruge det,

samtidig med at det faktisk er muligt at gøre noget, der hjælper den enkelte til at forholde sig til Gud.

Kurser, undervisning og forkyndelse

En af de opmuntrende ting, vi har oplevet gennem årene, er, at nogle gange bliver nysgerrigheden så stor fra dem, der ikke tidligere har beskæftiget sig så meget med Gud og kirke, at de efterspørger mere undervisning. Hvad står der egentlig i den Bibel?

Som underviser er der ikke noget bedre end en gruppe mennesker, der oprigtigt er interesseret i at fordybe sig. Derfor har vi arbejdet en del med kurser af forskellig art og med tiden også fundet det naturligt og nødvendigt med samlinger af mere gudstjenestelignende karakter med plads til forkyndelse.

Men vi ligger altid op til, at man kan tilegne sig det på sin egen måde, og vi har ofte de kreative stationer koblet på sådanne samlinger. Det er også helt i orden, at man trækker sig fra dele af gudstjenesten, hvis man har det bedst med det. Det er ikke noget, vi direkte opfordrer til, men vi kan notere os, at vi har

skabt en atmosfære, hvor det er naturligt, og hvor der ikke bliver kigget skævt til det. Lidt lige som jeg heller ikke forestiller mig, at alle dem, der var til stede under måltidet med Jesus, har siddet stille hele tiden.

Kærlighedsmåltid

Inspireret af Jesu praksis med måltidsfællesskab og den første kirkes praksis med at spise sammen i hjemmene, har vi også

eksperimenteret med samlinger, hvor det er et måltid, der er det samlende. Nogle gange har nogen stået for maden. Andre gange har alle taget noget

med til en fælles buffet. Begge dele kan noget. Det er dejligt at sætte sig til et veldækket bord og nyde maden som gæst. Men det er også værdifuldt, at alle har bidraget til et fælles bord.

Til sådan et måltid har vi prøvet mange forskellige ting, men vi har altid haft et fælles tema omkring kærlighed. Nogle har sunget en sang eller citeret et digt om kærlighed. Andre har delt et bibelvers, der siger noget om kærlighed.

Vi har ofte brugt billedkortene til en taknemmelighedsrunde eller en runde, hvor man tager et kort og siger noget om, hvad kærlighed betyder for en.

På et tidspunkt har vi altid fokuseret på Guds kærlighed og ofte også delt brød og saft for at mindes, hvad Jesus gjorde for os.

Der er mange muligheder for at variere dette, men vi oplever det som en meget god måde at være sammen på. Alle kan bidrage med noget meningsfyldt. Der bliver sat fokus på noget godt. Og Guds kærlighed bliver på en fin måde kernen i det hele.

Vores erfaring er, at der er brug for et væld af forskellige fællesskaber. Fællesskaber, der er åbne for enhver, men som samtidig også har et tydeligt centrum. En stor hjælp for os har været at udvikle enkle praksisser, som peger på centrum, men som alle på hver sin måde kan være med i.

Der er brug for åbne fællesskaber

Jeg tror, der er brug for fællesskaber af denne karakter overalt i Danmark. Danskerne er åbne overfor det åndelige på mange måder, men de vil gerne selv have lov til at udforske det.

Hvis de bliver mødt af en måde at være fællesskab på, hvor der er nogle, der er 'de rigtige' og andre er 'forkerte', så er det ikke interessant for dem at være med.

Hvis vi derimod bliver bedre til at skabe åbne og inkluderende fællesskaber med et tydeligt fokus, tror jeg, mange flere danskere ville have lyst til at udforske kristendommen, og blive optaget af, hvem Jesus egentlig er.

Det skal foregå i en atmosfære, hvor man har lov til at være på vej, men også i en atmosfære, hvor det er tydeligt, at der er et centrum - Kristus - som vi kan forsøge at forholde os til hver især.

Ressourcer

Billedkort

Billedkort kan købes for 100,- ved henvendelse til Kirke på vej

Hjemmeside

På vores hjemmeside er der mere inspiration. Her kan du også tilmelde dig vores nyhedsbreve www.kirkepaavej.dk

Sociale medier

Følg os på Facebook og Instagram under 'Kirke på vej'

Når man ser på det fællesskab, der var omkring Jesus, bestod det tydeligvis af alle mulige slags mennesker med meget store forskelle i indsigt og levevis. Det var fuldstændigt åbent for enhver. Samtidig var der også et klart centrum, nemlig Jesus selv. Det var ham, de var optaget af og nysgerrige på. Hvem var denne mærkelige og inspirerende mand?

Vi har i Kirke på vej ladet os inspirere af det. Hvordan kan vi være et åbent fællesskab, hvor alle er på vej samtidig med, at vi har fokus på Kristus?

I dette hæfte deler vi nogle af vores erfaringer og praksisser på området.

Hæftet er en del af en serie af hæfter, Kirke på vej udgiver under navnet 'Kirke på vej praksisser'. Formålet er at dele erfaringer, tanker og praksisser i det at være en kirke udenfor de kirkelige rammer. I at være 'kirke på vej'.

